

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

підготовки бакалавра

галузі знань 07 Управління та адміністрування

спеціальності 075 Маркетинг

освітньо-професійної програми Маркетинг

Силабус освітнього компонента ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА
підготовки бакалавра у галузі знань 07 Управління та адміністрування, 075
Маркетинг за освітньо-професійною програмою Маркетинг

Розробник: Павлов К.В., професор кафедри економік і торгівлі, доктор
економічних наук, професор

Силабус погоджено:
гарант ОПП
Маркетинг

Алла ЛЯЛЮК

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри
економіки і торгівлі**

протокол № 1 від 28 серпня 2023 р

Завідувач кафедри економіки і торгівлі

Олена ПАВЛОВА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування	Нормативна
Кількість годин/ кредитів 150 / 5	075 Маркетинг Маркетинг Перший (бакалавр)	Рік навчання 2-ий
		Семестр 3-ій
		Лекції - 44
		Практичні (семінарські) 46
		Консультації 10
		Самостійна робота 50
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

Павлов Костянтин Володимирович - доктор економічних наук, професор кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

Контактна інформація – 097-283-08-08, pavlov.kostiantyn@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1.Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Економіка підприємства» належить до переліку нормативних освітніх компонентів циклу професійної підготовки бакалавра за освітньо-професійною програмою «Маркетинг» та спрямована на формування у здобувачів системи глибоких обґрунтованих знань з основ економіки підприємства.

2.Мета і завдання освітнього компонента. Мета освітнього компонента – формування у здобувачів вищої освіти знань про закономірності змін економічних параметрів діяльності підприємства, умінь і навичок застосування методів для обґрунтування економічно ефективних управлінських рішень.

Основними завданнями є: вивчення системних характеристик економіки на підприємстві; оволодіння інструментарієм визначення ефективності діяльності підприємства як однією з найпоширеніших технологій економічного управління підприємством; набуття вмінь використовувати методи та інструменти економіки підприємства для прийняття управлінських рішень.

Після завершення вивчення освітнього компонента зможуть:

- виконувати розрахунки ключових параметрів діяльності підприємства і виявляти закономірності його розвитку;
- економічно обґрунтовувати доцільність управлінських рішень стратегічного й оперативного характеру;
- визначати ефективність формування і розвитку персоналу підприємства;
- аналізувати фінансовий стан підприємства, розробляти рішення щодо управління прибутком і грошовими потоками,
- формувати структуру капіталу; розробляти й удосконалювати методичний інструментарій фінансової діагностики;
- розробляти систему інвестування на підприємстві;
- формувати організаційний механізм економічного управління підприємством.

Результати навчання (компетентності).

Компетентності, яких здобувач набере в результаті вивчення освітнього компонента

Інтегральна компетентність (ІНТ)

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері

маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)

ФК3. Здатність використовувати теоретичні положення маркетингу для інтерпретації та прогнозування явищ і процесів у маркетинговому середовищі.

ФК6. Здатність проводити маркетингові дослідження у різних сферах маркетингової діяльності.

ФК7. Здатність визначати вплив функціональних областей маркетингу на результати господарської діяльності ринкових суб'єктів.

ФК8. Здатність розробляти маркетингове забезпечення розвитку бізнесу в умовах невизначеності.

ФК12. Здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень у сфері маркетингу.

ФК13. Здатність планування і провадження ефективної маркетингової діяльності ринкового суб'єкта в кросфункціональному розрізі.

ФК14. Здатність пропонувати вдосконалення щодо функцій маркетингової діяльності.

Програмні результати

ПРН4. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.

ПРН9. Оцінювати ризики провадження маркетингової діяльності, встановлювати рівень невизначеності маркетингового середовища при прийнятті управлінських рішень.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Формування компетентностей та програмних результатів навчання			Кількість годин					*Форма контролю / Бали**
	ЗК	ФК	ПРН	Усього	у тому числі				
					лекції	практичні	самостійна робота	консультації	
Змістовий модуль 1. Економічні засади функціонування підприємства в системі ринкових відносин									
Тема 1. Підприємство в сучасній економічній системі	ЗК 8 ЗК 9	ФК 3 ФК 6 ФК 7 ФК 14	ПРН 4	14	4	4	5	1	ДС,Т,РЗ /4
Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми	ЗК 8 ЗК 9	ФК 3 ФК 6 ФК 7 ФК 14	ПРН 4	14	4	4	5	1	ДС,Т,РЗ /4

Тема 3. Зовнішнє середовище функціонування суб'єкта господарської діяльності	ЗК 6 ЗК 7 ЗК 8 ЗК 9	ФК 3 ФК 6 ФК 7 ФК 8 ФК 12 ФК 13 ФК 14	ПРН 4 ПРН 9	16	4	6	5	1	ДС,Т,РЗ /4
Тема 4. Управління підприємством	ЗК 8 ЗК 9	ФК 3 ФК 6 ФК 7 ФК 14	ПРН 4	16	4	6	5	1	ДС,Т,РЗ /4
Тема 5. Планування діяльності підприємства	ЗК 6 ЗК 7 ЗК 8 ЗК 9	ФК 3 ФК 6 ФК 7 ФК 8 ФК 12 ФК 13 ФК 14	ПРН 4 ПРН 9	14	4	4	5	1	ДС,Т,РЗ /4
Тема 6. Необоротні активи підприємства	ЗК 8 ЗК 9	ФК 3 ФК 6 ФК 7 ФК 14	ПРН 4	14	4	4	5	1	ДС,Т, РМГ / 4
Разом за модулем 1				88	24	28	30	6	24
<i>Змістовий модуль 2. Економічні основи виробничої діяльності підприємства</i>									
Тема 7. Оборотні активи підприємства	ЗК 8 ЗК 9	ФК 3 ФК 6 ФК 7 ФК 14	ПРН 4	18	6	6	5	1	ДС,Т,РЗ / 4
Тема 8. Персонал підприємства, його продуктивність	ЗК 8 ЗК 9	ФК 3 ФК 6 ФК 7 ФК 14	ПРН 4	14	4	4	5	1	Т, П, РЗ / 4
Тема 9. Оплата праці на підприємстві	ЗК 8 ЗК 9	ФК 3 ФК 6 ФК 7 ФК 14	ПРН 4	14	4	4	5	1	ДС,Т, РМГ/ 4
Тема 10. Виробнича програма і збут продукції	ЗК 8 ЗК 9	ФК 3 ФК 6 ФК 7 ФК 14	ПРН 4	16	6	4	5	1	ДС,Т, РМГ /4
Разом за модулем 2				62	20	18	20	4	16
Види підсумкових робіт								60	
Модульна контрольна робота 1								МКР / 30 балів	
Модульна контрольна робота 2								МКР / 30 балів	
Всього годин / Балів				150	44	46	50	10	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, Т – тести, РЗ – розв'язування задач, РМГ – робота в малих групах, МКР – модульна контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат,

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота полягає в підготовці до модульного контрольного оцінювання за питаннями, підготовленими викладачем на основі лекційного матеріалу та з використанням відповідного навчально-методичного забезпечення.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання відбувається згідно Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 30.08.2023 р. https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/2023_Polozh_pro_otzin.pdf

Політика викладача щодо здобувача вищої освіти. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Навчання також може відбуватись в он-лайн формі з використанням програми Zoom або Teams office 365 за погодженням із керівником курсу за наявності об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування тощо). Недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням.

Політика щодо академічної доброчесності. Виконані завдання здобувачів мають бути результатами їх особистої роботи. Копіювання, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів виконання без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-0,5 бала за кожну роботу). Пропущені заняття без поважних причин повинні бути відпрацьовані здобувачем за індивідуальним графіком. Складання модулів відбувається лише раз відповідно до встановленого терміну, оскільки модульні контрольні роботи проходять у формі он-лайн тестування та є можливість отримати відповідну кількість балів на іспиті. Перескладання модулів можливе лише з дозволу деканату та за умови наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Зарахування результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті.

Під час вивчення освітнього компонента передбачена можливість визнання отриманої здобувачем неформальної освіти як оцінку з окремих тем згідно Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29.06.2022 р.

Здобувачі освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги, майстер-класи, наукові публікації, науково-дослідна робота, робота у наукових гуртках, індивідуальні завдання, що поглиблюють навчальний матеріал освітньої компоненти, навчання на таких платформах як: Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших) в обсязі, що загалом не перевищує 10 % від загального обсягу кредитів, передбачених ОП. На бакалаврському рівні це не більше ніж 6 кредитів. Для ОК «Економіка підприємства» це 0,8 кредитів, тобто 24 години.

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом освітнього компонента: 10 балів до

екзамену.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, визнаються шляхом валідації та відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/2023_Polozh_pro_otzin.pdf).

Додаткові (бонусні) бали, які за тематикою відповідають освітньому компоненту, зараховуються за такі види робіт:

- опублікована наукова стаття у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів;
- публікація тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали;
- підготовка та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 7 балів;
- перемога у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 15 балів;
- подача проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі усного семестрового екзамену згідно затвердженого розкладу.

Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компоненту (за 100-бальною шкалою) визначається двома способами як сума трьох складових: 40 балів за поточне оцінювання і 60 балів за модульні контрольні роботи або 40 балів за поточне оцінювання та 60 балів за іспит.

Підсумкова семестрова оцінка виставляється без складання іспиту, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом освітнього компоненту, і набрав при цьому 75 балів і більше. Така оцінка виставляється у день проведення екзамену за умови обов'язкової присутності здобувача освіти. У разі незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, здобувач освіти складає екзамен (60 балів), а його результат за модульні контрольні роботи анулюється.

Екзаменаційна оцінка визначається в балах від 0 до 60 за результатами виконання екзаменаційних завдань. На іспит виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та умінь синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

Перелік питань на іспит

1. Сутність, об'єкт, предмет, мета та завдання навчальної дисципліни «Економіка підприємства».
2. Підприємство як суб'єкт господарювання.
3. Ознаки підприємства.
4. Основні види підприємств.
5. Види господарських товариств.
6. Сутність і види об'єднань підприємств.

7. Порядок створення підприємства.
8. Сутність, функції та види підприємництва.
9. Державне регулювання розвитку підприємництва.
10. Державна реєстрація суб'єкта підприємництва.
11. Сутність, функції, принципи та методи управління підприємством.
12. Внутрішнє та зовнішнє середовище підприємства.
13. Організаційні структури управління підприємством.
14. Майно підприємства.
15. Сутність і види капіталу підприємства.
16. Сутність і структура основних засобів підприємства.
17. Облік і оцінка основних засобів підприємства.
18. Сутність і види зносу основних засобів підприємства.
19. Методи нарахування амортизації основних засобів підприємства.
20. Показники руху, придатності, ефективності й інтенсивності використання основних засобів підприємства.
21. Напрями підвищення ефективності використання основних засобів підприємства.
22. Сутність і структура нематеріальних активів підприємства.
23. Сутність і структура оборотних засобів підприємства.
24. Кругообіг оборотних засобів підприємства. Показники ефективності використання оборотних засобів підприємства.
25. Нормування оборотних засобів підприємства.
26. Сутність і види запасів на підприємстві.
27. Напрями підвищення ефективності використання оборотних засобів підприємства.
28. Сутність і структура персоналу підприємства.
29. Планування чисельності персоналу та формування колективу підприємства.
30. Кадрова політика на підприємстві.
31. Продуктивність праці: сутність, показники та методи оцінювання.
32. Нормування праці персоналу підприємства.
33. Напрями підвищення продуктивності праці персоналу підприємства.
34. Мотивація та стимулювання праці персоналу підприємства.
35. Види стимулювання праці персоналу підприємства.
36. Сутність і складові заробітної плати.
37. Види та функції заробітної плати.
38. Форми та системи оплати праці персоналу підприємства.
39. Відрядна форма оплати праці та її системи.
40. Погодинна форма оплати праці та її системи.
41. Фонд оплати праці персоналу підприємства та його структура.
42. Сутність і структура техніко-технологічної бази підприємства.
43. Сутність і види технологій виробництва.
44. Методи організації виробництва.
45. Напрями покращення техніко-технологічної бази підприємства.
46. Виробничий цикл і його складові.
47. Сутність і структура виробничого процесу на підприємстві.
48. Типи виробництв і їх техніко-економічна характеристика.
49. Виробнича потужність і виробнича програма підприємства.
50. Порядок планування виробничої програми підприємства.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Бандурка О. М., Ковальов Є. В., Садиков М. А., Маковоз О. С. Економіка підприємства: навч. посіб./за заг.ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с
2. Бойчик І. М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор, 2016. 378 с.
3. Бурик А. М. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2018. 260 с.
4. Економіка підприємства: підручник/за заг. ред. С. Ф. Покропивного. 3-тє вид., переробл. та доповн. Київ: КНЕУ, 2016. 528 с.
5. Економіка підприємства: навч. посіб./заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с.
6. Козик В. В., Ємельянов О. Ю., Загорецька О. Я., Мельник В. М., Гудзь О. І. Економіка підприємства: навч. посіб. Львів: Вид-во «Простір-М», 2017. 406 с.
7. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник/за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. І. М. Сотник, д-ра екон. наук, проф. Л. М. Таранюка. Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с.
8. Полінкевич О. М., Волинець І. Г. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 336 с. URL: http://www.esnuir.eunu.edu.ua/bitstream/123456789/15846/1/Polinkevych_Voly
9. Потенціал і розвиток бізнесу: навч. посіб./Полінкевич О. М., Шостак Л. В., Белінська Л. В. та ін./ за ред. О. М. Полінкевич, Л. В. Шостак. Луцьк: ВежаДрук, 2019. 571 с.
10. Яркіна Н. М. Економіка підприємства: навч. посіб. Вид. 2-ге переробл. і доповн. Київ: Вид-во Ліра-К, 2017. 600 с.

Додаткова

1. Господарський Кодекс України № 436-IV від 16 січня 2003 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення 20.06. 2020 р.).
2. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2011. № 13–14, 15–16, 17. Ст. 112. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 24.04.2020).
3. Галуцак М. П., Машлій Г. Б., Гевко О. Б. Організація виробництва: навч. посіб. для виконання практ. завдань та самостійного вивчення дисципліни. Тернопіль: ТНТУ, 2017. 139 с.
4. Довідник кваліфікаційних характеристик працівників. URL: <https://www.kadrovik01.com.ua/article/3641-dovdnik-kvalifikatsynih-harakteristik-profesy-pratsvnikv-perelk-viruskv> (дата звернення: 24.04.2020).
5. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV

- від 16.07.1999 р. (зі змін. і доп.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 24.04.2020).
6. Закон України. Про ціни і ціноутворення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text> (дата звернення: 24.04.2020).
 7. Захарчин Г. М., Любомудрова Н. П., Винничук Р. О. Мотивування й розвиток персоналу: культурологічний аспект: монографія. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. 284 с.
 8. Інвестування: практикум/Т. В. Майорова, С. В. Урванцева, В. І. Максимович/за наук. ред. Т. В. Майорової. Київ: КНЕУ, 2012. 577 с.
 9. Кодекс законів про працю України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08> (дата звернення: 24.04.2020).
 10. Кодекс України з процедур банкрутства: Кодекс України №2597-VIII від 18.10.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#n1753> (дата звернення: 01.02.2020).
 11. Полінкевич О. М., Волинець І. Г. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 336 с. URL: http://www.esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/15846/1/Polinkevych_Volynets_OGROR2018.pdf (дата звернення 18.06.2020).
 12. Полінкевич О. М., Волинець І. Г. Управління стратегічними змінами та інноваціями на підприємстві: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 352 с.
 13. Пріб К. А., Патица Н. І. Діагностика в системі управління: навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2016. 432 с.
 14. Прохорова В. В., Давидова О. Ю. Організація виробництва: навч. посіб. Харків: Вид-во Іванченка І. С., 2018. 275 с.

Інтернет-ресурси

1. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>